

ADHD in de klas

Judith Vos (CED-Groep Rotterdam)

In bijna elke klas zit een leerling met ADHD. In het reguliere basisonderwijs heeft circa 4% van de leerlingen ADHD, in het speciaal basisonderwijs gaat het om ruim 8% van de leerlingen (Scholte & van der Ploeg, 2006). Een artikel van Judith Vos (CED).

Leerlingen met ADHD zijn niet gewoon een beetje drukker en sneller afgeleid in de klas. Problemen met het aangaan van sociale contacten, moeite met plannen, het moeilijk kunnen beheersen van emoties en een onhandige motoriek zorgen ervoor dat deze leerlingen in de klas vaak minder goed functioneren. De problemen waar een leerling met ADHD tegenaan loopt, verschillen per persoon. Hier volgt een selectie van enkele veelvoorkomende problemen in de klas.

Sociale contacten

Om goede sociale contacten te onderhouden zijn verschillende vaardigheden nodig zoals je aan sociale omgangsregels houden en je inhouden bij frustraties. Doordat ADHD-ers zich nogal eens laten leiden door hun routines en opwellingen lukt het hen niet altijd om deze algemene vaardigheden toe te passen. Door onberekenbaar gedrag verloopt het contact met medeleerlingen vaak stroef. Doordat de leerling veel regels overtreedt, is een positief contact met de leerkracht ook niet vanzelfsprekend. De leerkracht moet het gedrag van de leerling regelmatig corrigeren, waardoor de leerling relatief minder vaak te horen zal krijgen wat hij goed doet. Dit kan leiden tot opstandig gedrag richting de leerkracht.

Zelfbeeld

Leerlingen met ADHD hebben dikwijls een negatief zelfbeeld. Ze worden regelmatig gewezen op wat ze verkeerd doen, wanneer ze een regel overtreden. Zoals genoemd verlopen sociale contacten met zowel leeftijdsgenoten als met volwassenen niet altijd soepel. Ook dit komt het zelfbeeld niet ten goede.

Het impulsieve gedrag leidt ertoe dat de leerling ervaart weinig controle over zichzelf te hebben, dit heeft eveneens een negatieve invloed op het beeld dat de leerling van zichzelf heeft.

Een taak uitvoeren

Om een schooltaak uit te voeren moet een leerling informatie in zich op kunnen nemen, moet hij deze onthouden, moet hij zijn aandacht richten op de taak én moet alle informatie aan elkaar gekoppeld worden. Al deze punten kunnen problemen opleveren voor een leerling met ADHD. Met name het laatste punt, het koppelen van benodigde informatie, is voor

een leerling met ADHD lastig. De leerling moet eerst bepalen uit welke onderdelen een taak bestaat en vervolgens moet hij hiervoor een volgorde bepalen.

Motorische onrust

Leerlingen met ADHD zijn vaak erg beweeglijk. Deze motorische onrust kan gevaarlijke situaties leveren. Met name bij activiteiten zoals gym en schoolreisjes lopen leerlingen met ADHD meer kans op verwondingen en ongelukjes.

De fijne motoriek van leerlingen met ADHD is veelal niet optimaal. Zo kan het de leerling beperken bij het schrijven. Maar ook bij articuleren, dus het goed uitspreken van woorden, kan de fijne motoriek de leerling beperken.

Aandachtspunten voor in de klas

Welke problemen de leerling ervaart is uiteraard afhankelijk van het type ADHD en van unieke karaktereigenschappen van het kind. Doordat problemen voor elke leerling met ADHD verschillen, is ook de geschikte aanpak in de klas voor elke leerling verschillend.

Een rustige, maar stimulerende omgeving is een belangrijke voorwaarde voor de leerling om goed te kunnen werken. De ruimte moet niet te veel afleidende prikkels bevatten. Het is echter aan te bevelen om in de ruimte wel enkele prikkels te laten die met de taak te maken hebben. Een leerling met ADHD heeft namelijk behoefte aan prikkels. Wanneer alle prikkels uit de omgeving zijn verwijderd zal hij zelf op zoek blijven gaan om aan zijn behoefte aan prikkels te voldoen. Zorg door bijvoorbeeld een geïllustreerd stappenschema dat er prikkels zijn die de leerling aanspreken, maar die de aandacht op het werk blijven richten.

Een ander belangrijk aandachtspunt is het stimuleren van sociale contacten. De leerkracht kan de leerling helpen door bijvoorbeeld positief over hem te spreken. Wanneer in de klas enkel correcties naar de leerlingen worden geuit, neemt het beeld dat medeleerlingen van de leerling hebben af. Positieve uitingen is een eenvoudig middel om de sociale positie van de leerling te bevorderen.

Meer praktische tips om de klassensituatie geschikt te maken voor een leerling met ADHD zullen gegeven worden in de Wijzer Onderwijs die zich richt op aandachtstekort- en gedragsstoornissen. Deze wijzer zal in het voorjaar van 2008 verschijnen.

Dit artikel verscheen op <http://leerlingzorg.kennisnet.nl>